

Selv mord i Danmark.

Selv mordene i Kongeriget Danmark i Tiaaret 1876—85.
Særtryk af Statistiske Meddelelser. Kbhvn. 1888. (130 S.)

Den danske Selvmords-Statistik naar tilbage til Aaret 1835, idet C. Kaysers bekendte Arbejde, der aabnede den, omfattede Tiaaret 1835—44. Det ovennævnte Hefte, som Statistisk Bureau har udsendt i Begyndelsen af indeværende Aar, fører Statistiken ned til 1885, saa at den officielle danske Selvmords-Statistik nu rækker over et halvt Hundredaar. I samtlige de 50 Aar 1836—85 blev der for 100,000 Indb. i Kongeriget Danmark begaaet gennemsnitligt 25.₉ Selvmord aarligt. Ses kun hen til den Del af Befolkningen, der er over 10 Aar gammel — d. v. s. holdes de yngste Aldersklasser, i hvilke Selvmord saa at sige aldrig begaas, ude af Betragtningen —, da bliver Selvmordstallet 34.₁ for 100,000 Indb. i Aldersklasserne over 10 Aar.

Deler man de 50 Aar i to Femogtyveaar, bliver Forholdstallene omtrent som de nysnævnte. Deler man dem i mindre Afsnit, f. Ex. i Femaar, fremkommer der derimod nogle Svingninger. Det viser sig da, at i 1841—45 blev der paa 100,000 Indb. begaaet kun 23.₁ Selvmord. I de følgende Femaar steg Forholdstallet, og naaede i 1856—60 28.₆. I Tresernes to Femaar faldt det atter noget, nemlig til 27.₄ og 27.₀, og i de tre sidste Femaar, 1871—75,

Selv mord i Danmark.

Selv mordene i Kongeriget Danmark i Tiaaret 1876—85.
Særtryk af Statistiske Meddelelser. Kbhvn. 1888. (130 S.)

Den danske Selvmords-Statistik naar tilbage til Aaret 1835, idet C. Kaysers bekendte Arbejde, der aabnede den, omfattede Tiaaret 1835—44. Det ovennævnte Hefte, som Statistisk Bureau har udsendt i Begyndelsen af indeværende Aar, fører Statistiken ned til 1885, saa at den officielle danske Selvmords-Statistik nu rækker over et halvt Hundredaar. I samtlige de 50 Aar 1836—85 blev der for 100,000 Indb. i Kongeriget Danmark begaaet gennemsnitligt 25.₉ Selvmord aarligt. Ses kun hen til den Del af Befolkningen, der er over 10 Aar gammel — d. v. s. holdes de yngste Aldersklasser, i hvilke Selvmord saa at sige aldrig begaas, ude af Betragtningen —, da bliver Selvmordstallet 34.₁ for 100,000 Indb. i Aldersklasserne over 10 Aar.

Deler man de 50 Aar i to Femogtyveaar, bliver Forholdstallene omtrent som de nysnævnte. Deler man dem i mindre Afsnit, f. Ex. i Femaar, fremkommer der derimod nogle Svingninger. Det viser sig da, at i 1841—45 blev der paa 100,000 Indb. begaaet kun 23.₁ Selvmord. I de følgende Femaar steg Forholdstallet, og naaede i 1856—60 28.₆. I Tresernes to Femaar faldt det atter noget, nemlig til 27.₄ og 27.₀, og i de tre sidste Femaar, 1871—75,

1876—80 og 1881—85 har det henholdsvis været 24.₃, 26.₇ og 24.₈.

Betragter man de 25 Aar 1861—64 enkeltvis, har 1861 det højeste Forholdstal 29.₉, 1875 derimod det laveste 21.₀. Indenfor disse to Grænser — 21.₀ som Minimum og 29.₉ som Maximum — har altsaa Selvmordstallet bevæget sig i de sidste 25 Aar, hvorom officiel Oplysning foreligger. Treserne staar gennemgaaende med høje Selvmordstal — 26, 27, 28, ja næsten 30 Selvmord pr. 100,000 Indb. —, kun 1864 (1864!) har det lave Tal 24.₆. Under den økonomiske Opsvingningsperiode i Begyndelsen af Halvfjerdserne synker Tallet for atter at stige under de daarlige Aar i Slutningen af Halvfjerdserne. I hvert af de 16 Aar 1870—85 er der for 100,000 Individuer af den antagne Gennemsnits-Folkemængde blevet begaaet følgende Tal af Selvmord:

Aar		Aar	
1870..	27. ₃	1878..	28. ₃ (!)
1871..	28. ₀	1879..	25. ₀
1872..	25. ₅	1880..	25. ₂
1873..	23. ₈ (!)	1881..	24. ₉
1874..	23. ₆ (!)	1882..	25. ₁
1875..	21. ₀ (!)	1883..	25. ₂
1876..	26. ₈	1884..	24. ₇
1877..	27. ₇	1885..	24. ₅

Det absolute Tal af Selvmord har i hvert af de sidste ti Aar bevæget sig imellem 495 og 546 (i det daarlige Aar 1878!). Man kan da sige, naar man vil nævne et rundt Tal, at der i vor Tid begaas lidt over 500 Selvmord aarligt i Danmark.

Hvad angaar Selvmordstallets Størrelse i Forhold til Tallet af samtlige Dødsfald, ses det, at af 1000 Dødsfald (÷ Dødfødte) var c. 13 Selvmord. Ses kun paa Aldersklasserne over 10 Aar, saa faldt der i disse Aldersklasser paa 1000 Dødsfald c. 20 Selvmord.

Betragtes Landsdelene for sig, viser det sig, at

Selvordstallet for 100,000 Indb. i Tiaaret 1876—85 var 28.₆ paa Øerne og 22.₃ i Jylland. I Jyllands sydvestlige Del var Tallet kun 20.₉, i dets nordlige Del 22.₈, i dets sydøstlige Del 23.₀. Blandt Øerne var Selvordstallet lavt paa Fyn — 18.₅ — og Bornholm — 19.₂ —, højt derimod paa Lolland-Falster — 31.₄ — og Sælland — 34.₈. I København var det 28.₈.

Skelnes atter mellem By og Land, var Tallet i Købstæderne 29.₃, i Landdistrikterne derimod kun 24.₆. I de jyske Købstæder var det 28.₉, i de jyske Landdistrikter kun 21.₁. Derimod var Forskellen kun ringe mellem Øernes Købstæder og Øernes Landdistrikter, — henholdsvis 29.₅ og 28.₂.

Men naar man saaledes vil skelne mellem Landsdelene og By og Land, maa dette tages i Betragtning: Selvordsstedet behøver ikke at være, og er i mange Tilfælde ikke Selvordderens faste Opholdssted; — det er blot det Sted, hvor Selvordet begaas og Døden konstateres. Naar dette ikke toges i Betragtning, vilde man undre sig over, at se i København — stadig i Tiaaret 1876—85 — kun et Selvordstal paa 28.₈, i Københavns og Frederiksborg Amter derimod 39.₆ og 40.₁. Statistiken vil uundgaaeligen levere Tal, der lader Forholdene i København fremtræde i et noget for gunstigt, og Forholdene i de København omgivende Landdistrikter i et noget for ugunstigt Lys. Frederiksberg har faktisk mere Karakteren af By end Land, — men formelt hører det til Landet, — og efter sin Beliggenhed vil det ofte være udset til Gerningssted for Selvord af Personer, der hører Hovedstaden til. At en stor Del af de Selvordere, hvis Død konstateredes i de til København stødende Jurisdiktioner, havde fast Bopæl i Hovedstaden, er givet. Det københavnske Selvordstal — som anført kun 28.₈ imod c. 40 i Københavns og Frederiksborg Amter — giver altsaa ikke det rette Indtryk af, hvilken Rolle Hovedstadslivets særlige Forhold spiller med Hensyn til Selvordstilbøjeligheden.

I det halve Aarhundrede, Selvordsstatistiken omfatter,

har det været Reglen, at for 1 Selvmord blandt Kvinder begaas der 3 til 4 Selvmord blandt Mænd. I Tiaaret 1876—85 var det nøjagtige Forhold dette: paa 100,000 Mænd kom der gennemsnitligt aarligt 41.4 Selvmord, paa 100,000 Kvinder kun 10.9. Holder man sig udelukkende til Befolkningen i Aldersklasserne: 10 Aar og derover, er Tallet for 100,000 Mænd 56.1 og for 100,000 Kvinder 14.5. Paa 1000 Dødsfald i Aldersklassen: 10 Aar og derover faldt 35.3 og 9.4 Selvmord i aarligt Gennemsnit henholdsvis for Mænd og for Kvinder. I de forskellige Landsdele og paa Land og By synes Kønsforskellen at gøre sig noget forskelligt gældende; men Tallene bliver, naar de saaledes stykkes ud, let noget smaa.

Aarstidernes Indflydelse ses af følgende Tal: I Gennemsnit for 1876—85 faldt af 100 Selvmord i

Januar	6.0
Februar	5.3(!)
Marts	7.8
April.....	9.7
Maj.....	11.0
Juni	11.9(!)
Juli.....	10.7
Avgust	8.3
September	7.9
Oktober	7.7
November	7.1
December.....	6.0

	100.0

De kolde Maaneder har altsaa de laveste Tal, og fra Minimumstallene i December, Januar og Februar hæver Tallet sig gradvis gennem Foraars- og Sommermaanederne og naar Maximum i Juni. Saaledes har Forholdet holdt sig omtrent uforandret gennem samtlige 50 Aar. Denne Aarstidernes Indflydelse er navnlig fremtrædende paa Landet, hvorimod By-Selvmorderne, og især de køben-

havnske, i væsenlig mindre Grad tager Hensyn til Kulde og Varme.

Alderens Indflydelse ses af nedenstaaende Tai: I Gennemsnit af 1876—85 Selvmord:

	Paa 100.000 Mænd	Paa 100.000 Kvinder
Mellem 10 og 20 Aar	9. ₀	5. ₂
— 20 - 30 -	29. ₀	10. ₇
— 30 - 40 -	38. ₀	10. ₀
— 40 - 50 -	76. ₁	17. ₁
— 50 - 60 -	123. ₁	22. ₀
— 60 - 70 -	132. ₀	37. ₂
— 70 - 80 -	131. ₀	34. ₃
80 Aar og derover	107. ₁	35. ₀
Ialt	56. ₁	14. ₅

Det er iøjnefaldende, hvorledes Selvmordshyppigheden stiger med Alderen, — men ogsaa, at Stigningen for Kvindekønnets Vedkommende ikke er saa udpræget som for Mandkønnets.

Af 1000 Dødsfald var i Tiaaret gennemsnitligt Selvmord

I Alderen	Mænd	Kvinder
Mellem 10 og 30 Aar	32. ₃	12. ₃
— 30 - 50 -	59. ₅	14. ₂
— 50 - 70 -	44. ₃	11. ₃
70 Aar og derover	11. ₂	3. ₄
Ialt	35. ₃	9. ₄

Oplysningerne om Aldersindflydelsen i de forskellige Landsdele udviser, at paa Landet staar de ældre Aldersklasser med højere, de yngre med lavere Selvmordstal end i Byerne.

Til Belysning af den ægtøskabelige Stillings

Forhold til Selvmordshyppigheden anføres følgende Tal, hvorved det ikke maa overses, at Tallene her kun omfatter Befolkningen over 20 Aar: Selvmordshyppigheden for Personer over 20 Aar var i Gennemsnit for Tiaaret:

	for 100,000 Mænd	for 100,000 Kvinder
Ugifte	53. ₈	17. ₄
Gifte.....	64. ₀	13. ₃
Enkemænd, Eker.....	177. ₇	31. ₇
Fraskilte og Separerede.....	399. ₈	38. ₀
Ialt..	69. ₃	17. ₁

Hvad angaar den borgerlige Stillings, Næringsvejens, Forhold til Selvmordshyppigheden — hvorom Oplysningerne er af en noget usikker Beskaffenhed — nævner vi blot, at blandt Almisenydeude er Selvmordshyppigheden ganske særlig stor, Derefter følger Arbejderklassen. Blandt det kvindelige Tyende er Selvmordshyppigheden ogsaa stor, hvorimod den kun er ringe blandt de immaterielle Frembringere samt Kapitalister og Pensionister.

Aflivelsesmaadernes relative Hyppighed ses af følgende Tal: Af 100 Selvmord skete

ved Hængning	77. ₇
- Drukning.....	14. ₄
- Skydning.....	3. ₈
- skarpt Redskab	1. ₀
- Nedstyrtning.....	0. ₅
- Overkørsel af Jernbanetog...	0. ₂
- Gift.....	1. ₇
- Kuldamp-Kvælning.....	0. ₁
	100. ₀

Den relative Forkærlighed for de respektive Aflivelsesmaader er noget forskellig i By og paa Land. I København er saaledes Hængning ikke fuldt saa hyppig (69.₃ pCt.) som paa Landet, til Gengæld er Skydningen (7.₆ pCt.)

og Gift (5 pCt.) noget hyppigere. Ogsaa Konnene stiller sig noget forskelligt til de forskellige Aflevelsesmaader. En Tredjedel af Kvinderne vælger saaledes Drukning, medens knap en Ellevtedel af Mændene benytter denne Maade. Over fire Femtedele af Mændene, men kun Halvdelen af Kvinderne vælger Hængning. Skydning vælges næsten aldrig af Kvinder, hvorimod Gift vælges betydeligt hyppigere af dem end af Mændene. Ogsaa for skarpt Redskab, Nedstyrtning og Overkørsel ved Jernbanetog har de relativt set en noget større Forkærlighed end Mændene. — Disse Forhold har holdt sig omtrent uforandrede gennem den hele 50-aarige Periode; dog har det været en ringe, men jævn og stadig Stigning i Hyppigheden af Hængning, der har sit Modstykke i en ligesaa jævn Nedgang i Drukning-Hyppigheden.

Selvordenes Motiver er af Bureauet ikke blevne underkastede statistisk Bearbejdelse; derimod giver det nogle Oplysninger om Drikfældighedens Forhold til Selvmordene, idet det bemærker, at Drikfældigheden sandsynligvis spiller en endnu større Rolle end Tallene udviser. Det ses da, at godt og vel 10 pCt. af de kvindelige Selvmordere og næsten 42 pCt. af de mandlige, eller 35 pCt. af de mandlige og kvindelige Selvmordere tilsammen var drikfældige, efter hvad der er blevet oplyst om dette Forhold.

— Til sin Beretning har Bureauet føjet nogle faa Tal fra andre evropæiske Lande, — dog kun ti Lande, og Tal af en noget uensartet Beskaffenhed, saa at Bureauet har ment at burde afholde sig fra en videre Behandling af dem. Blandt disse Lande staar Kongeriget Sachsen med det største Selvmordstal, nemlig c. 39 paa 100,000 Indb. (i 1878—82). Tallet for Danmark var, som ovenfor nævnt, i Femaaret 1881—85 24.8, — og Danmark var det Land, der havde det næsthøjeste Selvmordstal. Derefter fulgte: Preussen c. 20, Frankrig 19, Württemberg 18, Sverig 10, Belgien 8, England og Wales 7.4, Norge 6.6, Italien 4.7 og Spanien 3.5. — I de fleste af disse Lande findes der ligesom i Danmark for 1 kvindelig Selvmorder tre eller fire mandlige;

— enkelte Steder stiller Forholdet sig dog noget anderledes. — Blandt de elleve Landes Selvmordere udmærker de danske sig i en ganske paafaldende Grad ved deres Forkærlighed for Hængning: Som anført vælger 77.7 pCt. af de danske Selvmordere Hængning; af de norske kun 67, af de sachsiske Mænd 69, men af de sachsiske Kvinder kun 46, af de preussiske og württembergske 61, af de belgiske 53, af de svenske 51, af de franske 44, af de engelske 33 og af de italienske og spanske endog kun 17 pCt. Sydevropæerne har større Forkærlighed for Skydning: af de italienske Selvmordere vælger 25 pCt., af de spanske Mænd 45 og af de spanske Kvinder 4, af de franske, belgiske, svenske, preussiske, württembergske og sachsiske 10 à 14, af de norske 8, af de engelske 6, men af de danske, som ovenfor anført, ikke engang 4. Drukning, der vælges af 14 pCt. af de danske Selvmordere, spiller i de varmere Lande langt større Rolle, og vælges der af indtil henimod 30 pCt., men ogsaa i Preussen, England, Sverig og Norge vælges denne Affivelsesmaade langt hyppigere end i Danmark, nemlig af mellem 17 og 21 pCt. For Gift har de spanske Kvinder en stor Forkærlighed (26 pCt.), men ogsaa i England benyttes denne Affivelsesmaade hyppigt (13 pCt.), og i intet af de 10 fremmede Lande vælges den saa sjældent som i Danmark (1.7 pCt.). Kvælning ved Kuldamp o. l. benyttes navnlig i Frankrig (8 pCt.), dernæst i Spanien og Italien (2 à 3 pCt.), ellers kun sjældent. Godt og vel 12 pCt. af de spanske kvindelige Selvmordere og 11 pCt. af de italienske Selvmordere fandt Døden ved Nedstyrtning; i andre Lande bliver denne Affivelsesmaade, ligesom ogsaa Overkørsel kun sjældent benyttet. Hvad endelig angaar skarpt Redskab siges næsten 18 pCt. af de engelske Selvmordere at have benyttet det, over 8 pCt. af de svenske, henved 6 pCt. af de norske, over 5 pCt. af de italienske, næsten 9 pCt. af de spanske mandlige og noget over 3 pCt. af de spanske kvindelige; i de andre Lande 2 à 4 pCt.; i Danmark kun 1.6 pCt. De danske Selvmordere vælger altsaa

i de allerfleste Tilfælde Hængning (77.7 pCt.), derefter Drukning (14.4 pCt.), og kun i forholdsvis meget faa Tilfælde de andre Afivelsesmaader. Italienerne og Spanierne vælger først Drukning og Skydning; længere tilbage staar for deres Vedkommende Hængning; skarpt Redskab, Nedstyrtning og Gift benytter de langt hyppigere end de Danske. Selvmorderne af de øvrige Nationaliteter vælger ganske vist ligesom de Danske forholdsvis hyppigst Hængning og dernæst Drukning; men ligesom Hængning har en forholdsvis mindre Overvægt og Drukning en noget større Procent blandt disse andre Landes Selvmordere, saaledes er de heller ikke i samme Grad som de Danske tilbøjelige til at gribe til Revolveren, Kniven og Giften.

A. P.-St.
